EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2020
COM(2020) 467 final

2020/0220 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Sloveniji na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba Sveta 2020/672 (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu SURE) določa pravni okvir za zagotavljanje finančne pomoči Unije državam članicam, ki se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z resnimi gospodarskimi motnjami ali jih takšne motnje resno ogrožajo. Podpora v okviru instrumenta SURE je v prvi vrsti namenjena financiranju shem skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov za zaščito zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka, poleg tega pa tudi financiranju nekaterih ukrepov, povezanih z zdravjem, zlasti na delovnem mestu.

Slovenija je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije na podlagi uredbe o instrumentu SURE. Komisija se je v skladu s členom 6(2) uredbe o instrumentu SURE posvetovala s slovenskimi organi, da bi preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih odhodkov, neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, sprejetimi zaradi pandemije COVID-19. Pomoč se nanaša na:

(1) shemo nadomestil plače za zaposlene, ki niso delali (ali so bili na čakanju) zaradi začasne nezmožnosti delodajalcev, da zagotovijo delo, iz poslovnih razlogov. Nadomestilo, ki se izplača v okviru sheme, je omejeno na 80 % povprečne plače zaposlenih v zadnjih treh mesecih, vendar ni nižje od minimalne plače v Sloveniji, in je pogojeno s tem, da delodajalec za čas udeležbe v shemi ne odpusti zaposlenega. Shema je trajala od 13. marca 2020 do 31. maja 2020. Shema je bila od takrat podaljšana za obdobje od 1. junija 2020 do 31. avgusta 2020 z načrtovanim nadaljnjim podaljšanjem do konca septembra 2020;

(2) oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za zaposlene, ki so upravičeni do nadomestila plače. Ta shema je prav tako trajala od 13. marca 2020 do 31. maja 2020;

(3) shemo skrajšanega delovnega časa, ki delodajalcem omogoča, da začasno uvedejo delo s skrajšanim delovnim časom, medtem ko zaposleni prejemajo plačo za polni delovni čas. Delodajalec prejme subvencijo v fiksnem znesku za neopravljene ure zaposlenih, ki je pogojena z ohranitvijo delovnega mesta zaposlenega za čas udeležbe delodajalca v shemi in še dodaten mesec. Shema traja od 1. junija 2020 do 31. decembra 2020;

(4) shemo, ki je subvencionirala plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (vključno s prispevki za poklicne pokojnine) za zaposlene, ki so ostali na delovnem mestu. Ukrep je bil povezan z obveznostjo delodajalca, da izplačuje mesečni krizni dodatek v višini 200 EUR zaposlenim delavcem, ki prejemajo plačo, nižjo od trikratnika minimalne plače. Nacionalni organi so zaprosili za pomoč le za tisti del odhodkov, ki se nanaša na delavce, ki so bili neprekinjeno zaposleni do datuma zadnjih razpoložljivih podatkov. Ukrep je trajal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020;

(5) ukrep, ki zagotavlja financiranje prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, kmete in verske uslužbence. Ukrep zajema vse prispevke za socialno varnost za upravičence, ki so bili zavarovani in med epidemijo niso mogli opravljati svoje dejavnosti ali so lahko opravljali le del dejavnosti. Ukrep je trajal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020;

(6) osnovno dohodkovno podporo za samozaposlene, kmete in verske uslužbence v višini 350 EUR v marcu in 700 EUR v aprilu in maju za upravičence, ki so bili zavarovani in med epidemijo niso mogli opravljati svoje dejavnosti ali so lahko opravljali le del dejavnosti. Ukrep je trajal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

Slovenija je Komisiji predložila ustrezne informacije.

Komisija glede na razpoložljiva dejstva predlaga Svetu, da sprejme izvedbeni sklep o odobritvi finančne pomoči Sloveniji v skladu z uredbo o instrumentu SURE v podporo zgoraj navedenim ukrepom.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je v celoti skladen z Uredbo Sveta 2020/672, na podlagi katere je predložen.

Predlog dopolnjuje drug instrument prava Unije za zagotavljanje podpore državam članicam v izrednih razmerah, in sicer Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (Uredba (ES) št. 2012/2002). Uredba (EU) 2020/461 Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja navedeni instrument, da bi se razširilo njegovo področje uporabe na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju in opredelile posebne dejavnosti, upravičene do financiranja, je bila sprejeta 30. marca.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je del sklopa ukrepov, pripravljenih v odziv na trenutno pandemijo COVID-19, kot je „naložbena pobuda v odziv na koronavirus“, in dopolnjuje druge instrumente, ki podpirajo zaposlovanje, kot sta Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI)/InvestEU. Z uporabo izposojanja in posojanja za podporo državam članicam v tem konkretnem primeru izbruha COVID-19 bi ta predlog zagotavljal drugo raven zaščite za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, s čimer bi pomagal ohranjati delovna mesta ter s tem zaščititi zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za ta instrument je Uredba Sveta 2020/672.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlog je odziv na prošnjo države članice in odraža evropsko solidarnost z zagotavljanjem finančne pomoči Unije v obliki začasnih posojil državi članici, ki jo je prizadel izbruh COVID-19. Takšna finančna pomoč kot druga raven zaščite začasno podpira povečane javnofinančne odhodke držav članic za sheme skrajšanega delovnega časa in podobne ukrepe ter jim pomaga ščititi delovna mesta in s tem zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti in izgube dohodka.

Podpora bo pomagala prizadetemu prebivalstvu in pripomogla k blažitvi neposrednih družbenih in gospodarskih posledic krize COVID-19.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najema posojil na finančnih trgih z namenom nadaljnjega posojanja državi članici, ki zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SURE.

Poleg jamstev, ki jih dajo države članice, okvir vključuje tudi druge zaščitne ukrepe za zagotavljanje finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,
- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

2020/0220 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Sloveniji na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19[1] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Slovenija je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije, da bi dopolnila svoja nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in njegovih socialno-ekonomskih posledic za delavce.

(2) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Slovenija sprejela za zajezitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, bodo po pričakovanjih zelo močno vplivali na javne finance. V skladu z napovedjo Komisije iz pomladi 2020 naj bi primanjkljaj sektorja država Slovenije do konca leta 2020 znašal 7,2 % bruto domačega proizvoda (BDP), dolg sektorja država pa 83,7 % BDP. Glede na vmesno napoved Komisije iz poletja 2020 naj bi se BDP Slovenije v letu 2020 zmanjšal za 7,0 %.

(3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile v Sloveniji. To je povzročilo nenadno in močno povečanje javnofinančnih odhodkov v Sloveniji, povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, kot je navedeno v uvodnih izjavah 4 do 9.

(4) Z „Zakonom o začasnem ukrepu delnega povračila nadomestila plače“[2] in „Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo“[3], kot sta navedena v prošnji Slovenije z dne 7. avgusta 2020, je bila uvedena shema nadomestil plače za zaposlene, ki niso delali (ali so na čakanju) zaradi začasne nezmožnosti delodajalcev, da zagotovijo delo, iz poslovnih razlogov. Nadomestilo, ki se izplača v okviru sheme, je omejeno na 80 % povprečne plače zaposlenih v zadnjih treh mesecih, vendar ni nižje od minimalne plače v Sloveniji, in je pogojeno s tem, da delodajalec za čas udeležbe v shemi ne odpusti zaposlenega. Shema je trajala od 13. marca 2020 do 31. maja 2020. Na podlagi „Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-

[1] UL L 159, 20.5.2020, str. 1.
[2] (ZIUPPPP), Uradni list RS, št. 36/20.
[3] (ZIUZEOP), Uradni list RS, št. 49/20.

19“[4] je bila shema nato podaljšana za obdobje od 1. junija 2020 do 31. avgusta 2020, pri čemer se načrtuje dodatno podaljšanje do konca septembra 2020.

(5) Uvedena je bila oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za zaposlene, ki so upravičeni do nadomestila plače. Ta shema je prav tako trajala od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(6) Oblikovana je bila shema skrajšanega delovnega časa, ki delodajalcem omogoča, da začasno uvedejo delo s skrajšanim delovnim časom, medtem ko zaposleni prejemajo plačo za polni delovni čas. Delodajalec prejme subvencijo v fiksnem znesku za neopravljene ure zaposlenih, ki je pogojena z ohranitvijo delovnega mesta zaposlenega za čas udeležbe delodajalca v shemi in še dodaten mesec. Shema traja od 1. junija 2020 do 31. decembra 2020.

(7) Za zaposlene, ki so ostali na delovnem mestu, so nacionalni organi uvedli shemo, ki je subvencionirala plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (vključno s prispevki za poklicne pokojnine). Ukrep je bil povezan z obveznostjo delodajalca, da izplačuje mesečni krizni dodatek v višini 200 EUR zaposlenim delavcem, ki prejemajo plačo, nižjo od trikratnika minimalne plače. Nacionalni organi so zaprosili za pomoč le za tisti del odhodkov, ki se nanaša na delavce, ki so bili neprekinjeno zaposleni do datuma zadnjih razpoložljivih podatkov. Ukrep je trajal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(8) Uveden je bil ukrep, ki zagotavlja financiranje prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, kmete in verske uslužbence. Ukrep zajema vse prispevke za socialno varnost za upravičence, ki so bili zavarovani in med epidemijo niso mogli opravljati svoje dejavnosti ali so lahko opravljali le del dejavnosti. Ukrep je trajal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(9) In končno, uvedena je bila osnovna dohodkovna podpora za samozaposlene, kmete in verske uslužbence v višini 350 EUR v marcu in 700 EUR v aprilu in maju za upravičence, ki so bili zavarovani in med epidemijo niso mogli opravljati svoje dejavnosti ali so lahko opravljali le del dejavnosti. Ukrep je trajal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(10) Slovenija izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Slovenija je Komisiji predložila ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 1 203 670 000 EUR zaradi nacionalnih ukrepov, sprejetih za obravnavanje socialno-ekonomskih učinkov izbruha COVID-19. To pomeni nenadno in močno povečanje, ker novi ukrepi zajemajo znaten delež podjetij in delovne sile v Sloveniji. Slovenija namerava 90 000 000 EUR povečanih odhodkov financirati iz skladov Unije.

(11) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala s Slovenijo ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih odhodkov, opisano v prošnji z dne 7. avgusta 2020, ki je neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi.

(12) Zato bi bilo treba zagotoviti finančno pomoč za podporo Sloveniji pri obravnavanju socialno-ekonomskih učinkov resnih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil izbruh COVID-19.

[4] Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE), sprejet 30. maja 2020, Uradni list RS, št. 80/20.

(13) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 PDEU. Ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 108 PDEU obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

(14) Slovenija bi morala Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Slovenija izvršila navedene odhodke.

(15) Odločitev o zagotovitvi finančne pomoči je bila sprejeta ob upoštevanju obstoječih in pričakovanih potreb Slovenije, pa tudi prošenj za finančno pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2020/672, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, pri čemer se upoštevajo načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Slovenija izpolnjuje pogoje iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672.

Člen 2

1. Unija da Sloveniji na voljo posojilo v znesku največ 1 113 670 000 EUR. Povprečna zapadlost posojila ne presega 15 let.

2. Obdobje razpoložljivosti finančne pomoči, dodeljene s tem sklepom, je 18 mesecev od prvega dne po začetku veljavnosti tega sklepa.

3. Komisija da Sloveniji na voljo finančno pomoč Unije v največ osmih obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah. Zapadlost tranš prvega obroka je lahko daljša od največje povprečne zapadlosti iz odstavka 1. V takih primerih se zapadlost nadaljnjih tranš določi tako, da največja povprečna zapadlost iz odstavka 1 ni presežena, ko so izplačani vsi obroki.

4. Prvi obrok se sprosti ob začetku veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2020/672.

5. Slovenija plača strošek financiranja Unije iz člena 4 Uredbe (EU) 2020/672 za vsak obrok ter vse pristojbine, stroške in odhodke Unije, ki izhajajo iz financiranja.

6. Komisija odloča o obsegu in sprostitvi obrokov ter velikosti tranš.

Člen 3

Slovenija lahko financira naslednje ukrepe:

(1) shemo nadomestila plače, kot je določena v 7. in 8. členu Zakona o začasnem ukrepu delnega povračila nadomestila plače in 21.–32. členu Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (kakor je bil spremenjen) ter kot je bila podaljšana s 24.–34. členom Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19;

(2) oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za delavce, ki so upravičeni do nadomestila plače, kot je določeno v 21.–32. členu Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo;

(3) shemo skrajšanega delovnega časa, ki subvencionira začasno delo s skrajšanim delovnim časom, kot je določeno v 11.–23. členu Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19;

(4) plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delavce ter mesečnega kriznega dodatka, kot je določeno v 33. členu Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo, za del odhodkov, povezanih s podjetji, ki skrajšajo delovni čas ali začasno prenehajo s poslovanjem ali kadar so bili delavci neprekinjeno zaposleni;

(5) financiranje prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, kmete in verske uslužbence, kot je določeno v 38. členu Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo;

(6) osnovno dohodkovno podporo za samozaposlene, kmete in verske uslužbence, kot je določeno v 34. členu Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo.

Člen 4

Slovenija do [*DATUM: 6 mesecev po datumu objave tega sklepa*] in nato vsakih 6 mesecev obvešča Komisijo o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, dokler načrtovani javnofinančni odhodki niso v celoti izvršeni.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Republiko Slovenijo.

Člen 6

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik